

ประโยค ป.ธ.๘
แต่ง ต้นที่ภาษามคธ
สอบ วันที่ ๓๑ มกราคม ๒๕๔๑

จงเก็บข้อความตามที่จะเก็บได้ ในข้อความข้างท้ายนี้ แล้วประพันธ์ให้เป็น
ภาษามคธโดยต้นลักษณะ ๓ อย่าง ตามถนัด แต่งต้นที่อะไร แจ้งชื่อไว้ด้วย ฯ

พระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ทรงพระราชดำริว่า ที่เมืองนครไชยศรี มี
พระเจดีย์ใหญ่องค์หนึ่งเป็นพระเจดีย์ยอดปราสาทตอนหนึ่ง ฐานล่างกลมเป็นรูปประฆังตอนหนึ่ง
พิเคราะห์ดูเห็นจะทำมาหลายคราว ราษฎรเรียกว่า พระปทุม ด้วยความประสงค์ของคนทั้ง
หลายว่า พระพุทธเจ้าเสด็จมาบรรทมอยู่ที่นั่น แต่เห็นว่าจะไม่ถูก ด้วยได้ทอดพระเนตร
เห็นหนังสือเก่า ๆ เห็นเขียนไว้ว่า พระปฐมเจดีย์ เมื่อแต่ก่อนยังไม่ได้เสด็จเกลิงถวัลยราชสมบัติ
ได้เสด็จไปนมัสการหลายครั้ง เป็นมหาเจดีย์ใหญ่กว่าพระเจดีย์ในประเทศสยามทุก ๆ แห่ง
สืบดูทั้งพระราชอาณาจักรฝ่ายเหนือตั้งแต่เชียงแสน เชียงใหม่ตลอดลงมา ฝ่ายใต้จนถึง
เมืองนครศรีธรรมราช แลเมืองลาว เมืองเขมรฝ่ายตะวันออก พระสถูปเจดีย์ซึ่งจะโตใหญ่
กว่าพระปฐมเจดีย์ไม่มี พิจารณาเหตุเห็นจะเป็นของเก่ามาช้านาน ก่อนพระเจดีย์ในประเทศสยาม
จึงได้เรียกว่า พระปฐมเจดีย์ ทอดพระเนตรดูฝีมือทำอิฐและก่อ เห็นจะเป็นของทำแล้วเก่า
เก่ามาหลายครั้งหลายคราว ที่เนินใหญ่เป็นกองอิฐหักลงมา ได้ชั้นสูตรชุดลงไปดูลึกสอง
ศอกสามศอกบ้าง พบอิฐยาวศอกหนึ่งหน้าใหญ่สิบสองนิ้ว หน้าน้อยหกนิ้ว ก่อเป็นพื้นอยู่
พิเคราะห์ดูเห็นว่าจะเป็นองค์พระเจดีย์เดิมจะหักพังลงมา มีผู้ศรัทธามาเกลี่ยอิฐให้เป็นเกาะขึ้น
แล้วมาก่อเป็นพระเจดีย์กลมขึ้นอีกคราวหนึ่ง เหมือนอย่างพระเจดีย์ในเกาะลังกา ครั้นนาน
มายอดจะหักลงมาอีก จึงมีผู้มาศรัทธาปฏิสังขรณ์ขึ้นอีกคราวหนึ่ง จะเห็นว่าพระเจดีย์ยอด
แหลมจะไม่ถาวรมั่นคง จึงเกลี่ยที่ให้เสมอเพียงไหล่แล้วก่อองค์ปราสาทต่อตั้งขึ้นไปแทนยอด
ที่ริมขอบเว้าที่ก่อกำแพงแก้วไว้เป็นที่ทักษิณ ก่อบันไดลงมาถึงพื้นเนินเก่า พิจารณาดูบันได
ก่อทับองค์ระฆังเข้าไว้ เห็นจะเป็นของทำที่หลัง แต่วิหารอยู่ด้านตะวันออกบนเนินเรียงกัน
อยู่ทั้งสี่วิหาร วิหารพระนาคปรกวิหารหนึ่ง อยู่ข้างทิศตะวันออกเฉียงใต้ ถัดมาถึงวิหาร
พระไสยาสน์วิหารหนึ่ง วิหารไว้พระพุทธรูปต่าง ๆ วิหารหนึ่ง วิหารพระปาเลไลยที่สดด้าน
ตะวันออกเฉียงเหนือเป็นแถวกันมาแล้วมีพระเจดีย์ย่อม ๆ อีกหลายองค์ ไม่เป็นฝีมือ
ในหลวงสร้าง เป็นฝีมือราษฎรชาวบ้านทำเล็ก ๆ ใหญ่ ๆ เป็นของทำที่หลังแน่ทีเดียว ฯ

ให้เวลา ๔ ชั่วโมง ๑๕ นาที

เฉลย ประโยค ป.ธ.๘

แต่ง ฉันทภาษาามคร

พ.ศ. ๒๕๔๑

ปริยวัตร

ราชา หิ จกุกิวิสสุส	จตุตโถ ทสรมมิโก
ชยสิรินเคร รุมเม	เอกั เจติยมารกิ
ยนต์ พุทธสุส ธาตุณั	นิธานภูตเจติยั
มหจจริยสมุปฺณณั	สนนิภาภาสโมสรั
มหาชเนน ตตฺเตว	สกกตั โหติ ปุชิตั
พระปทม อิติ ชเนเหตั	ททยภาสาย สมมตั
ยหิ อนุตฺตโร สตุถา	อาคนฺตวาน นิปนฺนโก
อฏฺฐานเมวิทั โหติ	ยั วุตตั เอตุล สพฺพโส
อกฺขรานิ หิ ปณฺณเ ว	ลิตฺตานิ ปฺราณเก
สยมฺเม ทิฏฺฐปฺพุพานิ	ปจฺมเจติยั อิติ ๑

วสันตคิลก

ปฺพุเพ หิทั ปจฺมเจติยเมตฺถ เสฏฺฐั
 นิจาทิซุทฺทกปมาณิกอุปฺภุตั
 อูทฺธั สุกฺคณณสฺสรสมฺมณจิตฺตจ
 เภฏฺฐา จ คณฺทปิปริมณฺทลธานยฺยตฺตั
 เอตฺตั ปฺราณกมฺหนตฺตมั ว รฏฺฐเ
 สพฺพเพสเมว ปจฺมํ อหุ เจติยานั ๑

อุเปนทรวีเชียร

อหณฺจ รชฺซานภิสิตฺตกาเล
 อนคฺมิยคฺคั สชโน คมิตฺวา
 อเนกชตฺตํ อภิวนฺทิเยตฺตํ
 อิมั สมฺนตา อุปรารยิตฺวา

วสันตคิลก

อิทลหิ โปราณกถูปถุ
 อฏตปพพ์ อติทสสนีย
 อโหสิ เสฏฐ์ อถ สยามรฎเจ
 อติสส อณฺวาลิมิํ ปวุตตํ ๑
 ปุณฺณการิ ปจฺมเจติยมคฺคภูตํ
 สมฺมา ตหิ พุทฺธเนหิ สุปฺพิชิตนตํ
 ปจฺฉา ว ชิณฺณกมิทํ ปริเภทปตฺตํ
 ตสฺมา หิ พุทฺธปริสารถ สมานฉนฺทา
 อนฺโต ปุราณปริภินฺนเจติยนตํ
 กตฺวา อมาปยุ สุกํ นวณฺปนคฺคํ ๑

ปฐยาวัตร

วิหารา	เหตุถ จตฺตาโร	สมนฺตา ว สุการิตา
สุภา	มโนรมา โหนฺติ	มหนฺตา ถาวราปิจ
ปจฺฉา จ	นาติทุเรสฺส	มนุสฺสา คามวาสีโน
พหุณี	ชุตฺตกาเนว	เจติยานิ อมาปยุณฺติ ๑

พระราชปริยัติเมธี	ธมฺมเสฏฺโฐ	วัดชนะสงคราม	แต่ง
สนามหลวงแผนกบาลี			ตรวจแก้.